

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/88/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817209175
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3817209175.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a členov senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobkyne: X. Q., trvale bytom L. P. XXX, zastúpenej JUDr. D. A., advokátom so sídlom J. Q. X/A, K., proti žalovanému: L. G., zastúpenému Advokátskou kanceláriou Z. & X., s.r.o., so sídlom Q. 7, P., o zaplatenie 888,89 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 20. novembra 2017, č.k. 17Csp/45/2017-155, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku a v závislom výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .

II. Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom konanie sčasti o zaplatenie sumy 739,12 eur s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 5 % ročne od 27.05.2017 do zaplatenia zastavil, druhým výrokom v prevyšujúcej časti o zaplatenie 149,77 eur s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 5 % ročne od 27.05.2017 do zaplatenia a o zaplatenie 1.003,41 eur žalobu zamietol a tretím výrokom rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou proti žalovanému domáhala zaplatenia sumy 888,89 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 27.05.2017, pričom žalobu vzala v časti o zaplatenie sumy 739,12 eur s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 5 % ročne od 27.05.2017 do zaplatenia späť z dôvodu, že jej žalovaný, ktorý so späťvzatím žaloby súhlasil, po podaní žaloby takto uplatnenú čiastku zaplatil. Preto súd v zmysle ust. § 145 ods. 2 CSP konanie v tejto časti zastavil. Žalobkyňa tvrdila, že so žalovaným uzavrela zmluvu o úvere, no úver poskytnutý na základe tejto zmluvy treba považovať za bezúročný a bez poplatkov, pričom úver čerpala v sume nižšej ako v sume, ktorú na základe tejto zmluvy žalovanému zaplatila. Domáhala sa vrátenia všetkých svojich úhrad za obdobie troch rokov pred podaním žaloby. Zmenenou žalobou sa okrem uvedeného voči žalovanému domáhala zaplatenia sumy 1 003,41 eur, keď tvrdila, že bolo porušené jej právo ako spotrebiteľa, a preto má právo na primerané finančné zadostučinenie. Súd konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o úvere. Súd túto zmluvu považoval za neplatnú v zmysle ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže neobsahovala určité dojednanie o odplatnosti poskytnutia peňažných prostriedkov a o výške tejto odplaty vo forme úroku. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že žalovaný v neplatnom vzťahu so žalobkyňou poskytol žalobkyni peňažné plnenie 1.923,83 eur, pričom žalobkyňa mu zaplatila 3.950,65 eur. Rozdiel medzi týmito čiastkami súd považoval za bezdôvodné obohatenie podľa § 457 Občianskeho zákonníka, keďže išlo o plnenie na základe neplatnej zmluvy. Žalobkyňa si z tejto čiastky uplatnila len 149,77 eur, ktoré zaplatila v splátkach v období od 01.06.2014 do 01.06.2015, a to žalobou

doručenou súdu 01.06.2017. Žalovaný proti takto uplatnenému nároku vzniesol námietku premlčania. Súd uviedol, že žalobkyňa mala vedomosť o tom, akú zmluvu a s kým uzavrela, rovnako mala vedomosť o tom, komu splátky, ktorých vrátenia sa ako bezdôvodného obohatenia domáhala, zasielala. Žalovaná o všetkých skutočnostiach potrebných na uplatnenie jej nároku vedela (uzavretie zmluvy, čerpanie finančných prostriedkov z nákupnej karty, splátky). Na strane druhej však ignorovala právne následky spojené s takýmto jej konaním. Účelom ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je vyvolať plynutie kratšej premlčacej doby v závislosti od poznania rozhodných skutočností, nie od poznania ich právneho posúdenia. Preto súd dospel k záveru že námietka premlčania vznesená žalovaným je dôvodná, keďže právo žalobkyne uplatniť si vrátenie splátok zaplatených v období od 01.06.2014 do 01.06.2015 sa podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčalo a nemožno ho priznať, keďže žaloba na zaplataenie týchto splátok bola podaná až 01.06.2017, teda po uplynutí premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa sa ďalej proti žalovanému domáhala zaplataenia sumy 1 003,41 eur, keď tvrdila, že bolo porušené jej právo ako spotrebiteľa, a preto má právo na primerané finančné zadosťučinenie. Súd tento nárok žalobkyne považoval za právne nedôvodný, keďže zistené skutočnosti o uzavretí zmluvy medzi žalobkyňou a žalovaným posúdil tak, že uzavretú zmluvu treba považovať za neplatnú. Uzavretím či už neplatnej zmluvy alebo zmluvy, podľa ktorej treba úver považovať za bezúročný a bez poplatkov, nedochádza k porušeniu akéhokoľvek práva spotrebiteľa podľa zákona o ochrane spotrebiteľa alebo osobitného zákona, v tomto prípade zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov. K rozhodnutiu o trovách konania súd uviedol, že konanie o zaplataenie 739,12 eur bolo zastavené, pričom toto zastavenie zaviniil žalovaný zaplataením v žalobe uplatnenej čiastky. V prevyšujúcej časti o zaplataenie 1.153,18 eur bola žaloba zamietnutá. Vzhľadom na toto rozhodnutie súd podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 256 ods. 1 CSP rozhodol tak, žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobkyňa, a to v zamietajúcom výroku a v závislom výroku o trovách konania. Namietala nesprávne právne posúdenie otázky premlčania jej nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany súdu. Uviedla, že východiskom, z ktorého sa vychádza pri posudzovaní otázky premlčania z dôvodu plynutia subjektívnej premlčacej lehoty, resp. začiatku jej plynutia, je v súvislosti s bezdôvodným obohatením získaným plnením z neplatného právneho úkonu (čo ustálil aj konajúci súd) subjektívny moment, kedy oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno vyvodit', že právny úkon, z ktorého sa plnilo, je neplatný (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 26Cdo/785/2011). Inak povedané, subjektívna premlčacia lehota vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v tomto konkrétnom prípade nezačne plynúť skôr, než oprávnený zistí okolnosti, z ktorých možno vyvodit', že právny úkon je neplatný. V súvislosti so subjektívnou premlčacou lehotou uviedla, že je potrebné zachovať požiadavky reálnej, preukázanej, t.j. nielen predpokladanej vedomosti o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, čo pri bezdôvodnom obohatení získanom plnením z neplatného právneho úkonu znamená potrebu mať ustálené, že oprávnený z bezdôvodného obohatenia disponuje preukázanou vedomosťou o takých okolnostiach, z ktorých možno neplatnosť právneho úkonu vyvodit'. Súd prvej inštancie nemal ku dňu vykonania jej jednotlivých úhrad v prospech žalovaného preukázaných dostatok skutkových okolností pre záver, že mala vedomosť o tom, že sa na jej úkor žalovaný bezdôvodne obohacuje. Poukázala na ustálenú judikatúru R 1/1979, ako i rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 158/1999, v zmysle ktorých pri plnení na základe neplatného právneho úkonu, v čase poskytnutia plnenia, t.j. v čase vzniku bezdôvodného obohatenia, začína plynúť objektívna a nie subjektívna premlčacia lehota, ktorej plynutie sa viaže na reálnu a nie predpokladanú vedomosť, pričom je irelevantné, či sa oprávnený mohol alebo mal o predmetných skutočnostiach dozvedieť skôr. Bola toho názoru, že vyššie popísaný postup pri posudzovaní začiatku behu subjektívnej premlčacej lehoty pri bezdôvodnom obohatení získanom plnením z neplatného právneho úkonu, je akceptovaným naprieč odbornou verejnosťou, napr. uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/471/2014 z 24. júna 2015, rozsudok tohto súdu sp. zn. 24Co/65/2016 z 31. mája 2017. Pokiaľ ide o počítanie subjektívnej premlčacej doby, správne postupujú súdy vtedy, ak za začiatok jej plynutia považujú deň, keď účastník zistil neplatnosť zmluvy (napr. keď revízne orgány vytkli organizácii neplatnosť uzavretej zmluvy), vychádzajúc z judikátu R 1/1979. V súlade s uvedeným sa ona o okolnostiach, z ktorých možno vyvodit' neplatnosť zmluvy reálne dozvedela až v mesiaci máj 2017 od svojho právneho zástupcu. Poukázala na to, že princíp ignorantia iuris non excusat má v spotrebiteľsko - právnej oblasti obmedzený rozsah pôsobnosti cez princíp ochrany spotrebiteľa, čo zhrnul aj Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 20Co/281/2015 z 27.04.2017. Uviedla, že v prejednávanej veci poukázala žalovanému viacero úhrad, ktorých obsahom bolo plnenie, na ktoré žalovaný po právnej stránke nárok nemal, a

teda sa nimi na úkor nej bezdôvodne obohacoval. Tieto úhrady uhrádzala kontinuálne, nepretržite, bez vedomosti o tom, že žalovaný na prijaté úhrady nárok nemá. Ak by mala mať už v čase, kedy vykonávala jednotlivé úhrady v prospech žalovaného vedomosť o tom, že platiť nemusí, tak by logicky tieto úhrady nerealizovala. Všetky úhrady vykonané v prospech žalovaného spájala vtedajšia jednotná vedomosť o tom, že tieto sú poskytované na základe platného právneho titulu. Do momentu porady s právnym zástupcom nevedela a ani sa od nej nemohlo rozumne očakávať, že by mala vedieť o tom, že plnila inému bezdôvodne. Očakávať od priemerného spotrebiteľa schopnosť posudzovať platnosť či neplatnosť zmlúv (ešte pred samotným uzatvorením zmluvy) je nemysliteľné. O skutočnosti, že do tohto momentu (do mája 2017) nemala vedomosť o neplatnosti zmluvy, svedčí jej správanie sa v rámci „úverového vzťahu“ so žalovaným, kedy toto jej správanie je jednoznačným prejavom dovtedajšej nevedomosti o neplatnosti zmluvy, ergo že uhrádzala žalovanému úhrady bezdôvodne. Rozhodujúci je preto subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie jeho práva. Ďalej konštatovala, že cez ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potrebné posúdiť námietku premlčania žalovaného ako výkon práv, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Následne, čo sa týka zamietnutého nároku na primerané finančné zadostučinenie bola toho názoru, že súd prehliadol skutočnosť, že to bol práve žalovaný, kto mal rozhodujúci vplyv na vyhotovenie zmluvného formulára, ktorý jej následne predložil na podpis v stave, ktorý nebol spôsobilý založiť medzi účastníkmi tohto sporu akýkoľvek zmluvný vzťah pre nedostatky. Súd ignoroval povinnosť dodávateľa postupovať s odbornou starostlivosťou pri uzatváraní zmlúv. Nebola to ona ako spotrebiteľ, kto zapríčinil tento dôvod neplatnosti, aj keď k „zmluve“ svojim podpisom pristúpila. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutej odvolaním zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe vyhovie, prizná jej voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Zároveň si uplatnila voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. K odvolaniu žalobkyne žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že toto pramení jedine v neochote žalobcu akceptovať právny názor vo veci konajúceho súdu; nedostatkami však rozsudok netrpí. Aj keď subjektívna premlčacia lehota plynie od doby, kedy sa oprávnený subjekt dozvedel o bezdôvodnom obohatení a jeho výške, túto vedomosť je potrebné odvíjať od toho, kedy žalobca získal vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodiť bezdôvodné obohatenie. Jeho prípadné právne znalosti nie sú vôbec relevantné. Je irelevantné, kedy si žalobca začal zisťovať bližšie informácie ohľadom spotrebiteľského práva a kedy mal danú skutkovú situáciu právne posúdenú. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že si vec nechala právne posúdiť v „ten či onen“ deň, dané relevantné byť nemôže - navyše v takomto prípade ani nemá žiadnu dostupnú procesnú obranu a začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty by závisel iba a len od tvrdenia žalobkyne. Bolo by teda nepreukázateľné, či sa žalobkyňa o právnom posúdení nedozvedela skôr a zároveň by nebolo zrejmé, prečo si žalobkyňa nenechala vykonať právne posúdenie oveľa skôr. Rovnako je irelevantné, že žalobkyňa dosiaľ poslednú splátku úveru uhradila v 04/2017, nakoľko dané neznamená, že až v danom čase začala disponovať skutkovými informáciami, na ktorých o pár týždňov neskôr vystavala svoju žalobu. On nepostupoval nečestne ani v rozpore s dobrými mravmi (po zistení názoru súdu uskutočnil kroky na zmierlivé ukončenie sporu), nie je teda žiaden dôvod, žalobkyňa žiaden ani nepreukázala, pre ktorý by nemohol využiť a úspešne vzniesť námietku premlčania v tejto veci. K výhradám žalobkyne voči zamietnutiu údajného nároku žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie uviedol, že v zmysle § 3 ods. 5 posledná veta zákona o ochrane spotrebiteľa žalobkyňa opomína, že k uzavretiu dvojstranného právneho úkonu treba dvoch, t.j. aj spotrebiteľa, nielen veriteľa. Ustanovenia zákona o náležitostiach zmluvy o spotrebiteľskom úvere nezakladajú nárok, resp. jednostranné právo spotrebiteľa na určitý perfektný obsah (náležitosti) zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a tomu korešpondujúcu jednostrannú povinnosť veriteľa taký určitý perfektný obsah (náležitosti) zmluvy o spotrebiteľskom úvere pripraviť a garantovať. V prípade vady právneho úkonu je zmluva neplatná, eventuálne pri absencii zákonom osobitne predpokladaných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je na základe nej poskytnutý úver bezodplatný. Pokiaľ súd identifikuje v zmluve vadu alebo absenciu niektorej z jej náležitostí, nie je tým konštatované porušenie žiadneho konkrétneho práva spotrebiteľa či povinnosti veriteľa. Keďže nedošlo k porušeniu nejakého konkrétneho zo zákona plynúceho práva spotrebiteľa, či nejakej konkrétnej zo zákona plynúcej povinnosti veriteľa, nárok na primerané finančné zadostučinenie nie je daný. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny, a aby zaviazal žalobkyňu na náhradu trov odvolacieho konania, vrátane trov právneho zastúpenia.

4. K podanému vyjadreniu žalobkyňa uviedla, že žalovaný vo vyjadrení uvádza, že pre ňu boli relevantné skutkové okolnosti prípadu o tom, kedy, čo a komu bolo plnené. Právne posúdenie nároku je v zmysle jeho tvrdení irelevantné. Ak hypoteticky pripustíme názorovú líniu, ktorú razí žalovaný v tejto otázke, tak potom dôvodom, pre ktorý nie je schopnosť právneho posúdenia nároku relevantná je tá skutočnosť, že platí nevyvrátiteľné „neznalosť zákona neospravedlňuje“. Žalovaný v podstate tvrdí, že vedela v čase vykonania jednotlivých úhrad o skutkových okolnostiach a keďže právne posúdenie veci relevantné nie, potom jej údajne začala plynúť subjektívna premlčacia lehota už dňom vykonania týchto úhrad. Ak má byť pravdivý názor žalovaného o tom, že dňom vykonania jednotlivých úhrad začala plynúť už aj subjektívna premlčacia lehota, potom žalovaný, aj keď len nepriamo konštatuje, že právnu stránku zmluvy žalobca poznal cez „neznalosť zákona neospravedlňuje“. Na rozdiel od žalovaného mala za to, že súčasné rozhodnutie o nároku na finančné zadosťučinenie a o inom nároku, ktorým spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti, nie je vylúčené, a to aj s ohľadom na zásadu hospodárnosti. Žiadala rozhodnúť v zmysle jej odvolacieho návrhu.

5. K podanému vyjadreniu žalobkyne žalovaný uviedol, že zotrváva na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

6. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom rozsahu, v zamietajúcom výroku (výrok druhý) a v závislom výroku o trovách konania (výrok tretí) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku, ktorým súd konanie v časti o zaplatenie 739,12 eur s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 5 % ročne od 27.05.2017 do zaplatenia zastavil, odvolaním napadnutý nebol, preto je rozsudok súdu prvej inštancie v tomto výroku právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

8. Súd prvej inštancie v danom prípade posúdil zmluvu o úvere uzatvorenú stranami sporu v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka za neplatnú, nakoľko neobsahovala určité dojednania o odplatnosti poskytnutia peňažných prostriedkov a o výške tejto odplaty vo forme úroku. Žalovaný v neplatnom právnom vzťahu žalobkyne poskytol peňažné plnenie v sume 1.923,83 eur, žalobkyňa zaplatila žalovanému sumu 3.950,65 eur, pričom rozdiel medzi týmito čiastkami považoval súd prvej inštancie za bezdôvodné obohatenie v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka. Z tejto čiastky si žalobkyňa uplatnila len sumu 149,77 eur, ktoré zaplatila v splátkach v období od 01.06.2014 do 01.06.2015, a to žalobou doručenou súdu dňa 01.06.2017. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným, súd prvej inštancie posudzoval v danom prípade premlčanie uplatneného nároku. Dospel k záveru o uplynutí subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda posúdil námietku premlčania ako dôvodnú, keďže právo žalobkyne na vrátenie žalobou uplatneného nároku sa premlčalo a nemožno ho priznať. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 149,77 eur s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 5 % ročne od 27.05.2017 do zaplatenia. Čo sa týka druhého uplatneného nároku žalobkyne na zaplatenie sumy 1.003,41 eur, tento žalobkyňa odvodzovala od ust. § 3 ods. 5 tretej vety zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, teda tvrdila, že má právo na primerané finančné zadosťučinenie. Súd tento nárok považoval za nedôvodný, argumentujúc, že uzatvorením či už neplatnej zmluvy alebo zmluvy, podľa ktorej treba považovať úver za bezúročný a bez poplatkov, nedochádza k porušeniu akéhokoľvek práva spotrebiteľa podľa zákona o ochrane spotrebiteľa alebo osobitného zákona, v tomto prípade zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

9. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietala, čo sa týka nároku o zaplatenie 149,77 eur nesprávne právne posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby súdom prvej inštancie. Tieto námietky odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné z nasledovných dôvodov:

10. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je uplatnené aj v tomto konaní, nemožno pre premlčanie priznať, ak uplynie čo i len jedna z lehôt stanovených v ust. § 107 ods. 1, 2 OZ. Pre úspešné uplatnenie námietky premlčania tak postačuje, ak uplynie subjektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 1 OZ), hoci objektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 2 OZ) ešte neuplynula. Uvedené platí aj opačne. Preto v posudzovanom prípade postačuje pre konštatovanie správnosti napadnutého rozhodnutia, pokiaľ sú správne jeho závery ohľadom subjektívnej premlčacej doby.

11. Podľa § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

12. Pre posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je významná skutočná vedomosť oprávneného o skutkových okolnostiach, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Právne posúdenie nie je významné (NS SR 1Cdo/67/2011).

13. Pre nárok uplatnený titulom bezdôvodného plnenia je podstatná vedomosť dlžníka o obsahu zmluvy a vedomosť o rozsahu splácania úveru, aby na jeho strane mohlo byť usudzované na vedomosť o bezdôvodnom obohatení.

14. Vedomosť o obsahu zmluvy je potrebné viazať k okamžiku podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu.

15. Pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti úverového dlžníka o tom, že veriteľovi uhradza platby z neplatnej úverovej zmluvy je významné, kedy dlžník preukázateľne získa informácie, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, že jeho platby sú plnené z absolútne neplatnej zmluvy.

16. Vedomosť o tom, že absencia zákonom stanovených náležitostí úverovej zmluvy má za následok, že zmluva o úvere je absolútne neplatná v zmysle ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nie je pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby podľa § 107 OZ významná, pretože sa jedná o vedomosť o obsahu práva. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou "Neznalosť práva neospravedlňuje." Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvratiteľne predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamžik vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. Pre uvedenie zložku vedomia oprávneného o bezdôvodnom obohatení platí, že aj pri posudzovaní skutočnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 107 ods. 1 OZ je potrebné vychádzať z normatívnych konštrukcií právnych domniek a nimi predpokladaný stav je potrebné považovať za daný aj z hľadiska skutočnej vedomosti oprávneného. V prípade právnej domnienky, akou je znalosť práva, dokonca nevyvrátiteľne. Preto pre vznik vedomosti o bezdôvodnom obohatení postačuje skutočná vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých bezdôvodné obohatenie vyplýva a nie je potrebná vedomosť o obsahu práva (NS SR 1Cdo/67/2011).

17. Vzhľadom na uvedené nemožno považovať za správny názor, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného dozvedela až pri návšteve právneho zástupcu. Keďže je pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení významná skutočná vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých bezdôvodné obohatenie vyplýva, je prakticky vylúčené, aby predtým na veci nezainteresovaný advokát mal širšiu vedomosť o skutkových okolnostiach úverovej zmluvy a jej plnenia ako sám dlžník. S vecou je po skutkovej stránke predsa oboznamovaný práve sprostredkovane od dlžníka a vlastnú skutkovú vedomosť o veci nemá žiadnu. Advokát poskytuje iba právne posúdenie skutkových okolností prezentovaných dlžníkom. Preto tu nie je nič, čím by advokát mohol relevantne rozšíriť okruh vedomostí dlžníka o skutkových okolnostiach úverovej zmluvy a jej plnení. Keďže advokát poskytuje iba právne posúdenie a vedomosť o obsahu práva je z hľadiska vedomosti o bezdôvodnom obohatení irelevantná (NS SR 1Cdo/67/2011), je z hľadiska začiatku plynutia premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 OZ irelevantná aj návšteva advokáta dlžníkom. Napokon už samotná skutočnosť, že sa dlžník rozhodne pre návštevu advokáta v súvislosti so svojim úverom, nasvedčuje tomu, že pre to má dôvody spočívajúce práve v znalosti úverovej zmluvy a svojho plnenia na dlh z úveru.

18. Vychádzajúc v posudzovanom prípade zo súdom prvej inštancie zistenej skutočnosti, že žalobkyňa vykonala titulom neplatnej predmetnej zmluvy o úvere splátky od 01.06.2014 do 01.06.2015 (pričom posledná splátka pred podaním žaloby bola realizovaná dňa 13.02.2015), je zrejme, že dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa ust. § 107 ods. 1 OZ ku dňu podania žaloby 01.06.2017 uplynula, a preto súd prvej inštancie rozhodol vecne správne o premlčaní uplatneného nároku žalobkyne na zaplatenie sumy 149,77 eur s prísl.

19. Čo sa týka nároku na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia, ktoré žalobkyňa žiadala vo výške 1.003,41 eur, v odvolaní namietala zamietnutie tohto nároku dôvodiac, že súd prvej inštancie prehliadol skutočnosť, že to bol práve žalovaný, kto zapríčinil dôvod neplatnosti zmluvy, nakoľko túto vyhotovil a predložil jej na podpis; postupom súdu by preto boli anulované pochybenia dodávateľa pri uzatváraní zmlúv.

20. Predmetný nárok odvodzovala žalobkyňa z ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

21. Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že v ňom upravený nárok na finančné zadostučinenie má povahu náhrady nemajetkovej ujmy. Pre jej priznanie preto nepostačuje zistenie porušenia práva (a jeho úspešné uplatnenie na súde), ale je nevyhnutné, aby tu bola aj existencia nemajetkovej ujmy, ktorá v príčinnej súvislosti s porušením práva vznikla. Pre úspešné uplatnenie takejto nemajetkovej ujmy v súdnom konaní je potom nevyhnutné, aby bola jej existencia tvrdená a aby bola takáto ujma preukázaná ako skutočná, pričom žalovaná k tomuto nepredložila žiadne dôkazy.

22. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, a to v zamietajúcom výroku (výrok druhý) a súvisiacom výroku o trovách konania (výrok tretí) podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalobkyni, nakoľko bol v odvolacom konaní plne úspešný. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).